

Ekstraudgifter på 30 mio. kr. til regions- og udbudsklinikker

August 2019

Konklusioner:

- Næsten 120.000 patienter er tilknyttet udbuds- eller regionsklinikker
- Regions- og udbudsklinikker er mest udbredt i Region Nordjylland og Region Sjælland
- Udgiften pr. patient er 12 pct. højere i udbudsklinikker og 57 pct. højere i regionsklinikker i 2018 end i traditionelle lægeklinikker, der drives efter overenskomsten med PLO. Det viser regnskabstal fra regionerne.
- Samlet set har regionerne ekstraudgifter til regions- og udbudsklinikker på 29,5 mio. kr. i 2018. I 2016 var den tilsvarende ekstraudgift på 17,8 mio. kr.

Baggrund

Ifølge sundhedsloven varetages almen lægehjælp som altovervejende hovedregel af praktiserende læger, der selv ejer og driver deres klinik, på baggrund af overenskomsten mellem PLO og Regionernes Lønnings- og Takstnævn. Men loven giver også regionerne mulighed for at udbyde drift af almen praksis uden for overenskomsten.

I tilfælde af akut opstået lægemangel kan regionen i en kort periode oprette en midlertidig regionsdrevet klinik. Herefter skal regionen enten forsøge salg af klinikken til en læge, der vil virke inden for overenskomsten, eller udbyde driften af klinikken uden for overenskomsten.

Hvis ingen praktiserende læge kan overtage klinikken og der ikke er nogen privat leverandør, der giver tilbud på driften – eller hvis regionen forkaster de indkomne tilbud, fordi omkostningerne er væsentligt højere end i en sammenlignelig regionsdrevet klinik – kan regionen selv etablere en klinik i en periode på op til seks år.

Når regionen selv driver en klinik, omtales det som en regionsklinik. Når en privat leverandør driver en lægeklinik uden for overenskomsten med PLO, kaldes det for en udbudsklinik.

Kristianiagade 12
DK-2100 København Ø

Tlf.: +45 3544 8477
E-mail: plo@DADL.DK

www.plo.dk

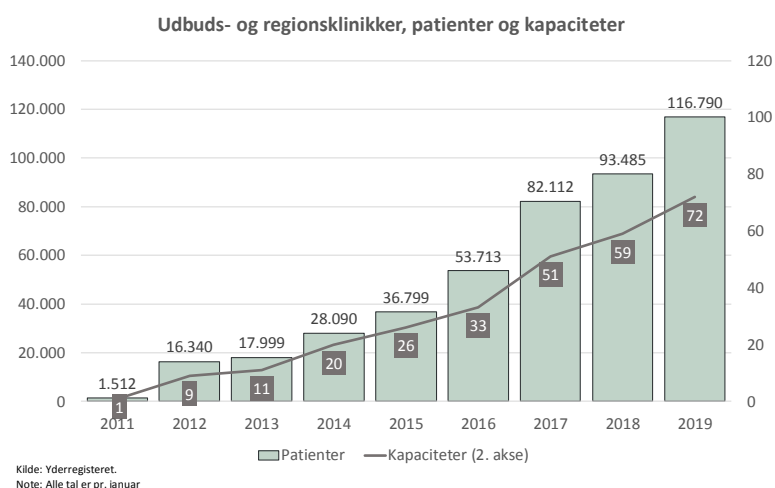
Region Nordjylland har i juli 2019 fået Sundheds- og Ældreministeriets tilladelse til i Thisted, Jammerbugt og Vesthimmerlands Kommuner at fravige sundhedslovens bestemmelser om, at en region skal sende en lægeklinik i udbud til private leverandører, hvis ingen praktiserende læge ønsker at overtage den inden for overenskomstens rammer. Det vil formentlig betyde, at en større andel af borgerne i disse kommuner i de kommende år vil blive betjent af ansatte læger i regionsklinikker.

PLO mener, at det er en meget uheldig udvikling, der må formodes at få økonomiske konsekvenser, da opgørelser fra regionerne viser, at regionsklinikker er en væsentlig dyrere løsning end klinikker, der drives ud fra regionernes overenskomst med PLO – og også en dyrere løsning end private udbudsklinikker.

Næsten 120.000 patienter i udbuds- eller regionsklinikker

Fra 2011 til 2019 er antallet af patienter, der er tilmeldt i enten udbuds- eller regionsklinikker, vokset eksplosivt fra ca. 1.500 patienter i 2011 til næsten 120.000 patienter i starten af 2019.

I samme periode er antallet af læger i disse klinikker steget fra en i 2011 til 72 i 2018.

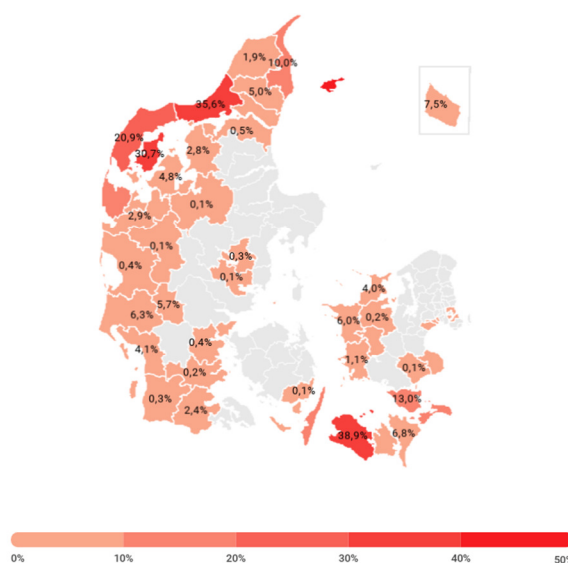

Flest udbuds- og regionsklinikker i Nordjylland og Sjælland

Udbuds- og regionsklinikkerne er særligt udbredt i Region Nordjylland og Region Sjælland, men selv i København og på Frederiksberg har Region Hovedstaden i 2018 været nødsaget til at oprette midlertidige regionsklinikker for at sikre patienter nødtilbud, indtil nye praktiserende læger kommer til.

Værst ser det ud i de nordvestjyske kommuner Brønderslev, Jammerbugt, Frederikshavn, Lemvig, Skive, Struer, Thisted og Holstebro samt på Ærø og Læsø.

2018 Andel patienter i udbuds- og regionsklinikker

Også i Sydsjælland, i Kalundborg, Odsherred og på Lolland-Falster er mange patienter berørt af lægemanglen. Det samme gør sig gældende i det sydvestjyske, hvor særligt patienter i Billund, Varde og Esbjerg Kommuner er berørt. Endelig er patienterne på Bornholm også berørt.

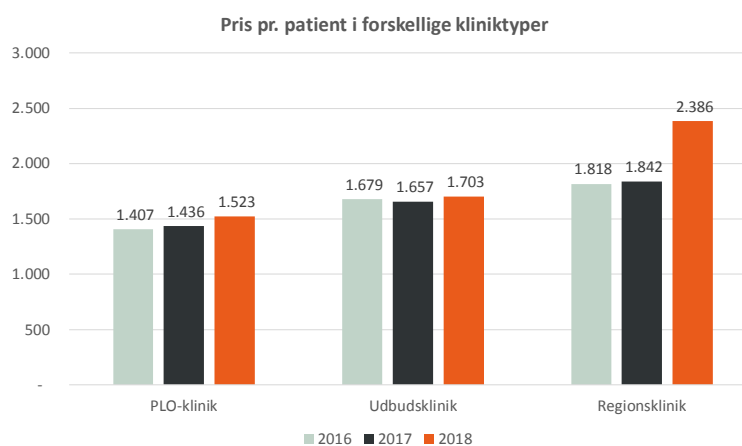
Øget udgift pr. patient til udbuds- og regionsklinikker

Når en udbudsklinik driver almen praksis, honoreres klinikken pr. patient og ikke som en almindelig praktiserende læge med en mindre fast honorering pr. patient (basishonorar), hvortil kommer en aktivitetshonorering i de ydelser, den enkelte læger leverer til sine patienter. Fordelingen af den faste og den aktivitetsbaserede honorering for lægerne efter PLO-overenskomsten har de seneste år ligget på omkring 30 pct. i basishonorar (fast pris) og 70 pct. i honorar for de ydelser, lægen leverer til patienterne.

Regionsklinikker oprettes ofte i tilknytning til hospitaler, og deres økonomi håndteres på lige fod med tildelingen via regionernes budgettildelinger.

Prisen, den enkelte udbuds- eller regionsklinik får eller tildelles pr. patient, afhænger af, hvilken landsdel klinikken er beliggende i, og hvilke patienter, der er tilknyttet klinikken. Via regnskabstal fra regionerne¹ til udbuds- og regionsklinikker for 2016, 2017 og 2018 samt patientantal fra yderregisteret for selvsamme klinikker ses det, at udgiften pr. patient i udbudsklinikkerne ligger hhv. 19, 15 og 12 pct.

højere end PLO-klinikkerne for de tre år, mens udgiften til regionsklinikkerne ligger hhv. 29, 28 og 57 pct. over.

Kilde: Regnskabs- og patienttal fra de enkelte regioner og patientantal fra yderregisteret. Opgørelsesmetoden har varieret fra region til region, eksempelvis har Nord og Midt medregnet vagtiden for PLO-klinikker.

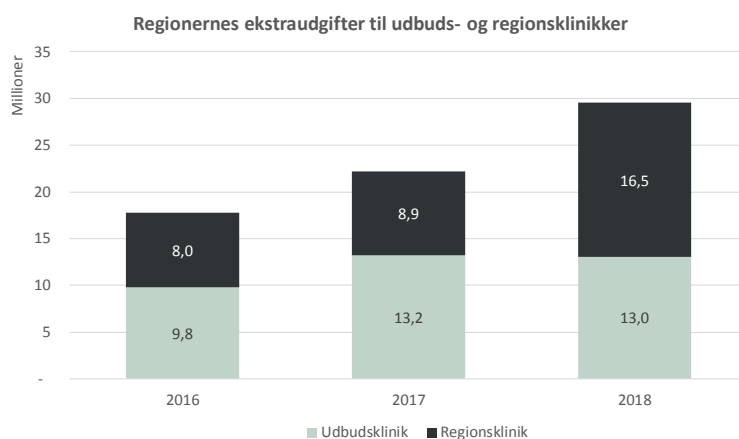
Den væsentligt højere merbetaling eller tildeling til udbuds- og især regionsklinikker betyder, at de ansatte læger/vikarer i udbuds- eller regionsklinikker modtager en væsentlig højere løn, end hvad de kan tjene som almindelige praktiserende læger med egen klinik. Det må antages at gøre disse læger mindre tilbøjelige til at nedsætte sig som praktiserende læger med egen praksis. Samtidig betyder de høje lægelønninger, at det bliver vanskeligere for de privat praktiserende læger at finde ansatte læger/vikarer, der er villige til at arbejde

¹ Det skal bemærkes, at der er variationer i opgørelsesmetoden af udgifterne til praktiserende læger i de enkelte regioner. Eksempelvis medregner både Region Nordjylland og Region Midtjylland vagtudgiften, når de opgør udgiften pr. patient i deres region.

i praksis. Begge forhold er medvirkende til, at færre læger nedsætter sig som praktiserende læge i de områder, hvor udbuds- og regionsklinikkerne er beliggende, hvilket betyder, at de lægedækningsproblemer, der ses i disse områder, er svære at komme af med.

Samlet set er den merbetaling, som sker til regions- og udbudsklinikker, steget de seneste tre år fra samlet 17,8 mio. kr. i 2016 til 29,5 mio. kr. i 2018. I 2018 er det regionsklinikkerne, der har den største merbetaling med 16,5 mio. kr.

I Region Nordjylland, hvor man i tre kommuner som nævnt netop har fået tilladelse til at oprette regionsklinikker i op til seks år uden først at sende driften i udbud, udgjorde alene merudgiften til regionsklinikkerne 11,6 mio. kr. i 2018.

Kilde: Regnskabs- og patienttal fra de enkelte regioner. Patientantal trukket fra yderregisteret.